Tevfik Fikret Şiirleri

Tevfik Fikret

Kamu malı şiirleri · Tam metin
5 Ekim 2026 itibarıyla sitede yayımlanan metinlerden derlenmiştir.

PDF Kitaphane · pdfkitaphane.com

Tevfik Fikret Şiirleri — Tevfik Fikret

Derleme: PDF Kitaphane, 5 Ekim 2026. Güncel hali ve her eserin açıklaması: https://pdfkitaphane.com/tevfik-fikret-siirleri/

Tevfik Fikret 1915 yılında öldü. 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'nun 27. maddesi uyarınca bu derlemedeki eserlerin özgün metinleri kamu malıdır.

Bu derleme yalnızca sitede yayımlanmış kamu malı metinleri içerir; herhangi bir yayınevinin toplu baskısının yerine geçmez ve o baskılardaki önsöz, not ya da sadeleştirmeleri içermez.

Vikikaynak (tr.wikisource.org) aktarımından alınan metinler Creative Commons Atıf-AynıLisanslaPaylaş 4.0 (CC BY-SA 4.0) lisansıyla paylaşılır; bu PDF de aynı lisansla serbestçe paylaşılabilir. Her eserin kaynak adresi ve revizyonu eserin altında ve son sayfada yer alır.

Bu PDF ücretsizdir; serbestçe okunabilir, yazdırılabilir ve paylaşılabilir.

pdfkitaphane.com

İçindekiler

Ağustos Böceği ile Karınca 4
Akşam 6
Balıkçılar 7
Birlikte 10
Bir Hicrân-ı Muvakkatten Sonra 11
Bir İçim Su 13
Çirkin 14
Derd-i Nihân 15
Ey Kız! 16
Halûk'un Bayramı 18
İktirâb 19
İzler 21
Kâri'lerime 22
Kendi Kendime 24
Kuşlarla 25
Leyl-i Vedâ 26
Millet Şarkısı 27
Nesrin 29
Öksüz 33
Ömr-i Muhayyel 35
Para ve Hayat 37
Perî-i Şi'rime 38
Promete 39
Ramazan Sadakası 40
Sabah Olursa 42
Sen Olmasan 43
Sis 45
Tecdîd-i İzdivâç 49
Tefelsüf 51
Verin Zavallılara! 52
Yağmur 54
Zekâ 56
Zer-rişte 58

Ağustos Böceği ile Karınca

Tevfik Fikret

Karıncayı tanırsınız:
Minimini bir hayvandır,
Fakat gayet çalışkandır,
Gayet tutumludur, yalnız
Pek hodkâmdır; bu bir kusur:
Hodkâm olan zâlim olur.
Bir gün ağustos böceği
Tembel tembel ötüp durmak
Netîcesi aç kalarak,
Karıncadan göreceği
Burûdete bakmaz, gider,
Bir lokma şey ricâ eder,
Der ki: — Acıyınız bize,
Çoluk çocuk evde açız;
İânenize muhtâcız.
Karınca bir yüreksize
Lâyık huşûnetle sorar:
— Aç mısınız?.. Ya o kadar
Uzun, güzel günler oldu;
O günlerde ne yaptınız?
Böcek inler: — Açız! Açız!
Bakın, benzim nasıl soldu;
O günlerde gülen, öten,
Sazla sözle eğlenen ben
Bugün, bakın, ne hâldeyim!
Vallah açız, billah açız;

Hâlimize acıyınız!
Karınca eğlenir: — Beyim,
Şimdi de raks edin, ne var?
Yazın çalan kışın oynar!

Kaynak: Vikikaynak, revizyon 145255 · CC BY-SA 4.0 · pdfkitaphane.com/siir/agustos-bocegi-ile-karinca/

Akşam

Tevfik Fikret

Sâkin bir akşamın tutuk-ı erguvânını
Yırtarken ihtirâz ile dest-i siyâh-ı şeb,
Dûşunda bir günün yükü, bir zıll-ı pür-taab
Sevk eyliyor ufuklara pây-ı girânını.

Tâ nokta-i gurûba yakın mâî bir sehâb
Âteşli gamzelerle süzer âşiyânları;
Gûyâ bütün kucaklamak ister cihânları
Yorgun kanatlarıyla uzaktan bir âsiyâb.

Nâlende bir kaval sesi etrâfı inletir;
Nâlende bir sürûd ile bâd-ı garîb-i şâm
Estikçe, gölde titreşir emvâc-ı pür-garâm...

Akşam, hayâtımın şu sükûnetli hâlidir:
Nâlende bir sürûd ile bir yâd-ı pür-hazen
Ba'zan olur buhayre-i kalbimde mevc-zen.

Kaynak: Vikikaynak, revizyon 70878 · CC BY-SA 4.0 · pdfkitaphane.com/siir/aksam-tevfik-fikret/

Balıkçılar

Tevfik Fikret

— Bugün açız yine evlâdlarım, diyordu peder,
Bugün açız yine; lâkin yarın, ümîd ederim,
Sular biraz daha sâkinleşir... Ne çâre, kader!

— Hayır, sular ne kadar coşkun olsa ben giderim,
Diyordu oğlu, yarın sen biraz ninemle otur;
Zavallıcık yine kaç gündür işte hasta...

— Olur;
Biraz da sen çalış oğlum, biraz da sen çabala;
Ninen, baban, iki miskin, biz artık ölmeliyiz...

Çocuk düşündü şikâyetli bir nazarla: — Ya biz,
Ya ben nasıl yaşarım siz ölürseniz?..

Hâlâ
Dışarda gürleyerek kükremiş bir ordu gibi
Döğerdi sâhili binlerce dalgalar, asabî.

— Yarın sen ağları gün doğmadan hazırlarsın;
Sakın yedek biraz ip, mantar almadan gitme...
Açınca yelkeni, hiç bakma, oynasın varsın;
Kayık çocuk gibidir: Oynuyor mu, kayd etme,
Dokunma keyfine; yalnız tetik bulun, zîrâ
Deniz kadın gibidir: Hiç inanmak olmaz ha!

Deniz dışarda uzun sayhalarla bir hırçın
Kadın gürültüsü neşreyliyordu ortalığa.

— Yarın küçük gidecek yalnız, öyle mi, balığa?
— O gitmek istedi; "Sen evde kal!" diyor...

— Ya sakın
O gelmeden ben ölürsem?...

Kadın bu son sözle
Düşündü kaldı; balıkçıyla oğlu yan gözle
Soluk dudaklarının ihtizâz-ı hâsirine
Bakıp sükût ediyorlardı; başlarında uçan
Kazâyı anlatıyorlardı böyle birbirine.
Dışarda fırtına gittikçe pür-gazab, cûşân,
Bir ihtilâc ile etrâfa ra'şeler vererek
Uğulduyordu...
— Yarın yavrucak nasıl gidecek?

Şafak sökerken o, yalnız, bir eski tekneciğin
Düğümlü, ekli, çürük ipleriyle uğraşarak
İlerliyordu; deniz aynı şiddetiyle şırak-
Şırak döğüp eziyor köhne teknenin şişkin
Siyah kaburgasını... Âh açlık, âh ümîd!
Kenarda, bir taşın üstünde bir hayâl-i sefîd
Eliyle engini gûyâ işâret eyleyerek
Diyordu: "Haydi, nasîbin o dalgalarda, yürü!"
Yürür zavallı kırık teknecik, yürür; "Yürümek
Nasîbin işte bu!.. Hâlâ gözün kenarda... Yürü!"
Yürür, fakat suların böyle kahr-ı hiddetine
Nasıl tahammül eder eski, hasta bir tekne?..

Deniz ufukta, kadın evde muhtazır... Ölüyor
Kenarda üç gecelik bâr-ı intizârıyla,
Bütün felâketinin darbe-i hasârıyla,
Tehî, kazâzede bir tekne karşısında peder
Uzakta bir yeri yumrukla gösterip gülüyor;
Yüzünde giryeli, muzlim, boğuk şikâyetler...

Kaynak: Vikikaynak, revizyon 70872 · CC BY-SA 4.0 · pdfkitaphane.com/siir/balikcilar/

Birlikte

Tevfik Fikret

Birlikte açılmış iki zambak gibi hem-ser,
Birlikte geçirdik bütün eyyâm-ı şebâbı;
Birlikte ne yaptıksa şu insanlığa benzer,
Birlikte ne gördükse mukassî ve münevver...

Bir hâtıra yoktur o güzel günlere şâhid,
Bir hâtıra yoktur ki bugün mevc-i sehâbı
Arz eylemesin rûhuma her ân mütebâid
Bir neş'e ki yalnız sana, yalnız sana âid.

Birlikte olursak yine bir parça gülümser
Ömrün, şu geçen ömrümün ikbâl-i harâbı;
Tezkîr ile mâzîyi, — gel ey hem-dem-i dil-ber! —
Birlikte okurduk, yine birlikte, berâber

Hatm eyleyelim, gel, şu gam-âlûde kitâbı!

Kaynak: Vikikaynak, revizyon 70881 · CC BY-SA 4.0 · pdfkitaphane.com/siir/birlikte/

Bir Hicrân-ı Muvakkatten Sonra

Tevfik Fikret

Sâkin, soruyordun bana: "Giryân ne demektir?"
"Giryân... onu geç, anlamadım ben de." diyordum;
İnkâr ediyordum.
Dalgın, soruyordum sana: "Hicrân ne demektir?"
"Hicrân... onu hiç bilmiyorum işte." diyordun;
Israr ediyordun.

İnkâr ile, ibhâm ile ma'nâ-yı hayâtı
Sevdâmızı bir vâha-i gaflette yaşattık;
Bâzîçe-i âmâl ederek hep sademâtı
Bir mehd-i serâbîde çocuklar gibi yattık...

Yattık, uyuduk, sevdik, inandık, oyalandık;
Ufkun o derin sîne-i sâfındaki lerziş
Her gün bizi şefkatle kucaklardı; karanlık
Bir zâir-i meçhûl idi... Hep nûr u nevâziş.

Çâk etti, biz etbâk-ı tahayyülde uçarken,
Bir sadme-i bâliyle hakîkat bu zılâli;
Öğretti hayât en acı bir ders ile birden
En giryeli hicrânı... bütün hüzn-i leyâli!

Artık soramam ben sana: "Giryân ne demektir?"
"Giryân... onu geç, anlatamam ben." diyemezsin;
Isrâr edemezsin;
Artık soramazsın bana: "Hicrân ne demektir?"
Hicrân mı, evet; âh onu inkâr edebilsem,
"Bilmem!" diyebilsem!..

Kaynak: Vikikaynak, revizyon 145484 · CC BY-SA 4.0 · pdfkitaphane.com/siir/bir-hicran-i-muvakkatten-sonra/

Bir İçim Su

Tevfik Fikret

— Güzel çoban, bir içim, bir yudum su testinden;
Bugün sıcak yine pek, sanki ortalık yanıyor...

— Güzel çocuk senin olsun hayâtım istersen;
Niçin gözüm sana baktıkça böyle yaşlanıyor?..

— Güzel çoban, ne kadar tatlı söylüyorsun sen;
Yalan da olsa içim doğru söyledin sanıyor.

— Güzel çocuk, bana bak, aldatır mıyım seni ben?
İçin bu yaşları boş anlıyorsa aldanıyor!

— Güzel çoban, bir içim, bir yudum su testinden;
Bugün sıcak yine pek, sanki her yanım yanıyor!..

Kaynak: Vikikaynak, revizyon 159989 · CC BY-SA 4.0 · pdfkitaphane.com/siir/bir-icim-su/

Çirkin

Tevfik Fikret

Buruşuk hatları şişkin yüzünün
Açılır şüpheli bir safvetle;
Gülüyor zannolunurken öyle,
Bir muhakkir bakışından gözünün

Zucret-i rûhu bütün fark olunur;
Başka hiçbir sebeb-i zilleti yok:
O da herkes gibi, lâkin menfûr;
Âh çirkinlik!.. Evet, râhatı yok.

Ne zaman baksa bu süfliyyetine
Gerilir inleyerek a'sâbı,
Çalkanır kalb-i teessür-yâbı

En felâketli tasavvurlarla;
Tükürür gayz u tehevvürlerle
Hilkatin çehre-i sâfiyyetine.

Kaynak: Vikikaynak, revizyon 172563 · CC BY-SA 4.0 · pdfkitaphane.com/siir/cirkin/

Derd-i Nihân

Tevfik Fikret

Hazân, hazân... Yine sen, ey remîde fasl-ı hüzâl!
Şu kırdığın mütehassis, nahîf dallardan
Şu döktüğün müteverrim, zavallı yapraklar
— Zavallı acz-i hayât! —
Bilir misin nasıl izhâr-ı derd eder, ağlar?..

Bugün nasılsa gam-âlûd sislerinle cibâl,
Yarın da cism-i tabîat kefenlenip kardan
Ölür bütün şu menâzır, donar şu ırmaklar,
Donar, fakat heyhât,
İçin için yine hepsinde bir melâl ağlar!..

Kaynak: Vikikaynak, revizyon 172508 · CC BY-SA 4.0 · pdfkitaphane.com/siir/derd-i-nihan/

Ey Kız!

Tevfik Fikret

Feyz-i bahârdır deheninden uçan ziyâ:
Bekler çiçek açılmak için ibtisâmını;
Bekler hubûb için o seher-hîz olan sabâ
Bir hırâmını.

Hüsnün bütün havâssı tağyîr eder gibi:
Nûrunla hande hande olur çehre-i melâl;
Pîşinde lem'a lem'a durur bir seher gibi
Zulmet-i leyâl.

Bir ihtirâmdır bu semâvî cemâline,
Pîrâmeninde zelzeleler pür-sükûn olur;
Çarparsa âsumân nazar-ı infiâline
Ser-nigûn olur!

Vaz'-ı meâl-perverin eş'ârdan güzel;
Şâir değil, fakat ne kadar şâirânesin!
Sâfiyyet-i muhabbete ezhârdan güzel
Bir nişânesin.

Envâr-ı ismetinle tecellî kılınca sen
Enzâr-ı aşk önünde olur mâil-i sücûd;
Bulmuş kadd-i latîfin, ey gonca-pîrehen,
Rûhtan vücûd.

Rahmet biter, bulut dağılır, mihr-i nev-bahâr
Âfâka lem'a-rîz oluyorken hazîn hazîn,
Eyler çiçeklerin biri bir hande âşikâr:
Sen o handesin.

Lâkin bakılsa en hıred-âşûb zînetin
Kızlıktır, ol hicâb ki hüsnün safâsıdır;
Kızlık hayâl içinde güzel bir hakîkatin
İncilâsıdır.

Kızlık, o çehre kim üzülür bir nigâhtan,
Sevdâ, çiçek, şebâb... bu ilâhî bedîalar
İnmiş cihâna cümlesi bir hacle-gâhtan
Bir dem-i seher.

Kaynak: Vikikaynak, revizyon 145483 · CC BY-SA 4.0 · pdfkitaphane.com/siir/ey-kiz/

Halûk'un Bayramı

Tevfik Fikret

Baban diyor ki: "Meserret çocukların, yalnız
Çocukların payıdır!", ey güzel çocuk, dinle;
Fakat sevincinle
Neler düşündürüyorsun, bilir misin?.. Babasız,
Ümîdsiz, ne kadar yavrucakların şimdi
Sabâh mâteme benzer terâne-i îdi!

Çıkar o süsleri artık, sevindiğin yetişir;
Çıkar, biraz da şu öksüz giyinsin, eğlensin;
Biraz güzellensin
Şu rû-yı zerd-i sefâlet... Evet, meserrettir
Çocukların payı; lâkin senin sevincinle
Sevinmiyor şu yetîm, ağlıyor... Halûk, dinle!

Kaynak: Vikikaynak, revizyon 70883 · CC BY-SA 4.0 · pdfkitaphane.com/siir/halukun-bayrami/

İktirâb

Tevfik Fikret

Girdâblar açar önüme bir derin serâb,
Rûhum sehâbelerden alır şemme-i türâb,
Tahrîş eder sımâhımı bin nevha-i gurâb,
Benzer azâb-ı kabre nihânî bir ıztırâb;
Gönlüm harâb, cism-i nizârım kadar harâb...
Müthiş, memâttan bile müthiş bu iktirâb!

Bâd-ı semûmu yaktı nihâl-i sebâtımı,
Rîg-i revânı boğdu ümîd-i necâtımı;
Deşt-i cahîme benzetirim kâinâtımı,
Hep garka-i belâ görürüm ben hayâtımı;
Girdâblar açar önüme bir derin serâb...
Müthiş, memâttan bile müthiş bu iktirâb!

Tevhîş edip hayâlimi bir leyl-i gam-nisâr,
Hasretle eylerim seher-i mevte intizâr;
Muzlim ziyâlarıyla, derim, kılsam istitâr!
Çeşmim sitârelerde arar zulmet-i mezâr,
Rûhum sehâbelerden alır şemme-i türâb...
Müthiş, memâttan bile müthiş bu iktirâb!

Gâhî uyup hevâ-yı dil-i bî-karârıma
Çıksam da şöyle kırlara, baksam civârıma:
Hep serviler vurur nazar-ı iğbirârıma,
Taşlar soğuk soğuk dikilir reh-güzârıma,
Tahrîş eder sımâhımı bin nevha-i gurâb...
Müthiş, memâttan bile müthiş bu iktirâb!

Sendin biraz tesellî-i vicdânıma sebeb,
Ey nûr-ı dîde, sen de keder-nâksin bu şeb;
Kimden, nasıl, saâdetimi eyleyim taleb:
Hâil enîn-i kalbe ciğer-gâh bir taab,
Yeksân azâb-ı kabre nihânî bir ıztırâb...
Müthiş, memâttan bile müthiş bu iktirâb!

Tab'ımda bir kelâl ki benzer şebâbete,
Rûhumda bir melâl ki benzer muhabbete,
Karşımda bir cemâl ki benzer hayâlete,
Fikrimde bir hayâl ki benzer hakîkate;
Gönlüm harâb, cism-i nizârım kadar harâb...
Müthiş, memâttan bile müthiş bu iktirâb!

Kaynak: Vikikaynak, revizyon 172565 · CC BY-SA 4.0 · pdfkitaphane.com/siir/iktirab/

İzler

Tevfik Fikret

Hürriyet yolunda

Yürürdüm biraz güç, biraz bî-huzûr
Dikenlik, çetin, taşlı bir sâhadan;
Önüm bir yokuş, hep çakıl, hep diken;
Yürürdüm fakat ben muannid, sabûr.

Bu yol böyle sâ'iddi bir minbere;
Cevânib mehâbetli bir makbere,
Fezâsında al bir güneş mübtesimdi...

Mübeşşer adımlarla ettim mürûr
Demin muztarib geçtiğim sâhadan;
Yolum aynı şey: hep çakıl, hep diken;
Yürürdüm fakat ben mübeşşer, vakûr.

Geçerdim basıp birtakım izlere;
Eğildim, biraz dikkat ettim yere:
O izler benim, hep benim izlerimdi.

Kaynak: Vikikaynak, revizyon 145499 · CC BY-SA 4.0 · pdfkitaphane.com/siir/izler/

Kâri'lerime

Tevfik Fikret

Size, ey bilmediğim, görmediğim kâri'ler,
Size ithâf ile neşreyliyorum bunları ben,
Size ithâf ile; zîrâ, ne için ketmedeyim,
O sizin görmediğim, bilmediğim gözleriniz
Safha-i şi'rime ibzâl-i nigâh eylerken
Belki bir noktada birden durarak, velvelesiz
Gösterişsiz iki üç katrecik îsâr eyler...
Ben bu ümmîd ile teşyî'-i hayât etmedeyim.

İki üç katre-i şefkat... Bu tesellî yetişir;
Şu cedel-gâh-ı mukassîde bütün hüsrânla,
Bütün âlâm u fecâyi'le geçen günlerimin
İki üç katredir ancak silecek mâtemini.
Siz ki en doğru gören bir nazar-ı vicdânla
Tâ uzaktan bana bakmaktasınız, müstağnî
Tuhfe-i mahmidetimden... Ne samîmiyyettir
O bakış çehre-i eş'ârıma sâkin sâkin!

Hepsi bunlar, bu yazılmış, unutulmuş şeyler
O samîmiyyete meczûb olarak toplanıyor;
Kim bilir, belki içinden biri âlâmınızın,
— Evet, âlâmınızın; çünkü elemden hâlî
Yaşayan yok... Buna bîçâre beşer katlanıyor! —
Belki bir ma'kes-i nâçîzi olur; en âlî
Yaşayanlar bile hissetmede en müstahkar
Yaşayanlar gibidir... Aynı çamurdan bu yığın!

Kaynak: Vikikaynak, revizyon 172029 · CC BY-SA 4.0 · pdfkitaphane.com/siir/karilerime/

Kendi Kendime

Tevfik Fikret

Bir buçuk, işte bir buçuk sâat
Bir küçük, rûhsuz neşîde için;
Bu kadar sa'y, i'tinâ, zahmet
Topu bir kıt'a, yâ kasîde için.

Âh ey pîş-i istifâdemden
Bî-tevakkuf uzaklaşan mevcât,
Ey mübârek dakîkalar, sizi ben
Böyle kaybeylemekteyim, heyhât!

Bilirim, bir nefeste, bir demde
Koca bir kâinât-ı zinde doğar;
Canlanır bir hayât, bir hilkat.

Öyle zî-rûh var ki âlemde
Bir buçuk sâatin içinde doğar,
Yaşar, itmâm-ı ömr eder... İbret!

Kaynak: Vikikaynak, revizyon 70876 · CC BY-SA 4.0 · pdfkitaphane.com/siir/kendi-kendime/

Kuşlarla

Tevfik Fikret

Kuşlar uçar,
Ben koşarım;
Onların kanatları var,
Benim kanadım kollarım?
Kuşlar kanadını çırpar,
Ben de kolumu sallarım...
Uçun kuşlar, uçun kuşlar;
Hepinizle yarışım var!

Kaynak: Vikikaynak, revizyon 145256 · CC BY-SA 4.0 · pdfkitaphane.com/siir/kuslarla/

Leyl-i Vedâ

Tevfik Fikret

Ooh, gel... Rûh-ı tabîat gibi mahmûr u hamûş,
Bu vefâsız gecenin koynunda
Kalalım bir ebedî sâniye dalgın, bî-hûş...
Kim bilir, belki de son leyle-i sevdâmızdır;
Bunda her lahza biraz ömr-i saâdet sayılır!

Ooh, bak dalgaların cezbe-i sâfiyyetine;
Sanki bir hamle-i sevdâya açık bir sîne.

O kadar râkid ü sâkit, o kadar müstağrak,
O kadar uykuda her şey ki hemen korkulacak.

Ooh, gel gel, bu hafâ-gâha berâber gidelim;
Orda, sensiz geçecek günleri tazmîn edelim.

Bir siyah kuş gibi âmâde-i pervâz u firâr
Bu vefâsız gecenin koynunda
Edelim gel, ebedî kalmak için bir ısrâr...
Kim bilir, belki de son lahza-i sevdâmızdır;
Hoş geçen her dem-i sevdâ ebediyyet sayılır!..

Kaynak: Vikikaynak, revizyon 145488 · CC BY-SA 4.0 · pdfkitaphane.com/siir/leyl-i-veda/

Millet Şarkısı

Tevfik Fikret

Çiğnendi, yeter, varlığımız cehl ile kahre;
Doğrandı mübârek vatanın bağrı sebebsiz.
Birlikte bugün bulmalıyız derdine çâre;
Cân kardeşi, kan kardeşi, şân kardeşiyiz biz.

Millet yoludur, hak yoludur tuttuğumuz yol;
Ey hak, yaşa, ey sevgili millet, yaşa... var ol!

* * *

Gel kardeşim, annen sana muhtâc; ona koşmak...
Koşmak ona, kurtarmak o bî-bahtı vazîfen.
Karşında göğüs bağır açık, ölgün, yatıyor bak;
Onsuz yaşamaktansa berâber ölüş ehven.

Her ân o güzel sîneyi hançerliyor iller;
İmdâdına koşmazsak eğer mahvı mukarrer.

* * *

Zulmün topu var, güllesi var, kal'ası varsa,
Hakkın da bükülmez kolu, dönmez yüzü vardır;
Göz yumma güneşten, ne kadar nûru kararsa
Sönmez ebedî, her gecenin gündüzü vardır.

Millet yoludur, hak yoludur tuttuğumuz yol;
Ey hak, yaşa, ey sevgili millet, yaşa... var ol!

* * *

Vaktiyle baban kimseye minnet mi ederdi?
Yok, kalmadı hâşâ sana zillet pederinden.
Dünyâda şereftir yaşatan milleti, ferdi;
Silkin, şu mezellet tozu uçsun üzerinden.

İnsanlığı pâ-mâl eden alçaklığı yık, ez;
Billâh yaşamak yerde sürüklenmeğe değmez.

* * *

Haksızlığın envâını gördük... Bu mu kânûn?
En gamlı sefâletlere düştük... Bu mu devlet?
Devletse de, kânûnsa da, artık yeter olsun;
Artık yeter olsun bu denî zulm ü cehâlet...

Millet yoludur, hak yoludur tuttuğumuz yol;
Ey hak, yaşa, ey sevgili millet, yaşa... var ol!

Kaynak: Vikikaynak, revizyon 70886 · CC BY-SA 4.0 · pdfkitaphane.com/siir/millet-sarkisi/

Nesrin

Tevfik Fikret

— Şimdi ben doğrusu evvelki çocukluklardan
Nâdimim; gönlümü isrâf ü tebâh ettiğimi
Bin merâretle bugün anlıyorum; bir vicdân
Bana ihsâs ediyor işte bitip gittiğimi;
Ben ki bitmez sanıyordum bu hayâtın şevki...

— Etme, Nesrin, bana zehr etme şu bir dem zevki!

Kız, bu son âşıkının kaç gecedir en coşkun
Bir muhabbetle alevler saçan âgûşunda
Hep bu şekvâ-yı nedâmetle -muazzab, solgun,-
İnlemiş; sonra "Bunun neşve-i bî-hûşunda
Bir tesellî bulurum belki..." hayâliyle bütün
Cism-i bî-tâbını bezl etmiş idi:

— Bak her gün,
Her zaman ben seninim, hep sana münkâdım ben.
Lâkin artık yetişir: aşk, o benim menfûrum,
O benim zehr-i hayâtım... bana hep sevmekten
Bahs ederler; bunu artık çekemem, ma'zûrum!

Diye hem aşkını ithâm ederek, hem nevmîd
Bir verem hastası hâlinde müselsel ve medîd
İştikâlarla berâber yine ondan ebedî
Bir şifâ bekleyerek, kaç gecedir pür-nefret
Bir telezzüz, acı bir zevk ile eğlenmişti.
Şimdi artık bu maîşette büyük bir zillet,
Bir sefâlet görüyor; ağlayabilmek... heyhât!
Çoktan olmuş ona bîgâne bu mat'ûn-ı hayât.

— Ağlasam, âh azıcık ağlayabilsem, ömrüm
Bütün âlâm ile, ekdâr ile geçsin, aramam.
Ağlasam, belki biraz yağsa o rahmet, görürüm
Şu bulutlarla sönen günde açık bir akşam.

Fakat efsûs!..

Evet, efsûs ki bîçâre, senin
Ebediyyen kalacak böyle mülevves bedenin,
Ebediyyen kalacak böyle mülevves rûhun.

— Ağlamak... Hiç o saâdet bana kısmet mi olur?
Ben ki bâzîçesiyim her emel-i mekrûhun,
Bana ölmek yaraşır, başka saâdet mi olur?
Âh ben, ben ki henüz gonca iken solmuş gül
Gibiyim, böyle mülevves, bana ölmek bile zül!

* * *

pdfkitaphane.com/tevfik-fikret-siirleri/

Tâ çocuklukta penâh ettiği âgûş-ı vefâ
— Doymadan germî-i nûşînine bîçâre sabî —
Ebediyyen soğuyup, en acı, en rûh-gezâ
Bir maîşet onu velî etti... Bu bir hayye gibi
Çocuğun mâil-i ulviyyet olan tıynetini
Sanki tesmîm ederek, cevher-i sâfiyyetini
Bir kömür hâline koymuş, ona artık yaşamak
Bir felâket gibi olmuştu; reh-i âmâli
Bu soğuk terbiyenin karları altında uzak,
Pek uzak, hem bütün âsâr-ı şereften hâlî
Bir beyâbâna açılmakta idi; belki yarın
Bir güzel göz, iki dikkatli nazar, bir dalgın
Vaz'-ı giryân-ı garîbâne kızın bâkir ü tâm
Ne kadar duygusu kaldıysa tutup mahv edecek;
Sonra bîçâre kadın -dul, beceriksiz, bed-nâm,-
Bir çürük meyve kadar hâr ü mülevves, bitecek...

İşte Nesrin daha bir gonca-i nev-hande iken
Geçti, makhûr-ı kazâ, hep bu dikenliklerden.

Şimdi artık yaşamaktan bile nefret duyuyor;
Şimdi artık bütün âmâlini tahlîl etsek
Bir yudum zehr olacak; bir acı vahşet duyuyor
En safâ bulduğu, en sevdiği âlemlerden...

Bir sabâh, evde bütün bir şeb-i tâkat-şikenin
Taab-ı nekbeti altında ezilmiş, gam-gîn,
Otururken, kapıdan örtülü, dil-ber bir kız
Korkarak girdi:

— Hanım, ben hamarat bir çocuğum;
Vâlidem öldü; babam yok; bana bir vicdansız
Para teklîf ediyor... Ben size kurbân olurum,
Beni redd etmeyiniz, saklayınız... Hizmetten
Hiç yorulmam... Beni tahlîs ediniz zilletten...
— Oof hâin!..

Bu teheyyüc, bu temennî, bu sıcak
Yaşlar altında vakûrâne yanan vech-i güzîn
Kadının rûhuna bir aks-i tesellî saçarak
Gözlerinden iki yaş düştü... O akşam Nesrin
Yeni bir âşıkı redd eyledi; bir leyl-i huzûr
Çekti mâzîsine bir sütre-i nisyân, pür-nûr.

Kaynak: Vikikaynak, revizyon 172028 · CC BY-SA 4.0 · pdfkitaphane.com/siir/nesrin/

Öksüz

Tevfik Fikret

"Her gün mektebe gelirken
Kulübesinin önünden
Geçtiğiniz fakir kadın
Pek hastadır; belki yarın
Çocuğu öksüz kalacak;
Bilmem, onu kim alacak.
Onlar için
Duâ edin!"
— Bugün derste hocaefendi
Bize bunları söyledi.
Kuzum anne, öksüz nedir?
— Öksüz, öksüz... Âh! Sen de bir
Yarım öksüz değil misin?
Büyüdün de onun için
Söylüyorum; güzel ninen
Kaç yıl oldu bu âlemden
Çekileli... Ben halanım;
Vâkıa ben de ananım.
Baban asker, uzak yerde;
Kim bilir, hangi çöllerde
Sayıklıyor şimdi seni!
Görmedin nineciğini;
Sen dünyaya geldiğin gün
O dünyadan gitti, küskün.
— Ben onu hiç bilmiyorum.
— Evet, bilemezsin, yavrum,

Görmedin ki... — Yalnız bilsem,
Size benzer miydi ninem?
— Hayır, benzemezdi, fakat
Biz sana benzeriz, şefkat;
Öksüzüz ben de, baban da.
Bil ki, evlâdım, cihanda
Yarım öksüzler pek çoktur,
Öyle olmayan hiç yoktur;
Bil de teselli bul biraz.
Hayır, birlikte yaşamaz
Kimsenin anası babası.
Vatan, öksüzler anası
Yaşatırsak, bir o yaşar...
Yaşasın tâ haşre kadar!

Kaynak: Vikikaynak, revizyon 142012 · CC BY-SA 4.0 · pdfkitaphane.com/siir/oksuz/

Ömr-i Muhayyel

Tevfik Fikret

Bir ömr-i muhayyel... Hani gülbünler içinde
Bir kuşcağızın ömr-i bahârîsi kadar hoş;
Bir ömr-i muhayyel... Hani göllerde, yeşil, boş
Göllerde, o sâfiyyet-i vecd-âver içinde
Bir dalgacığın ömrü kadar zâil ü muğfel
Bir ömr-i muhayyel!

Yalnız ikimiz, bir de o: Ma'bûde-i şi'rim;
Yalnız ikimiz, bir de onun zıll-ı cenâhı;
Hâkîlere bahş eyleyerek hâk-i siyâhı
Dûşunda beyaz bir bulutun göklere âzim.
Her sahn-ı hakîkatten uzak, herkese meçhûl;
Bir safvet-i ma'sûmenin âgûş-ı terinde,
Bir leyle-i aşkın müteennî seherinde
Yalnız ikimiz sayd-ı hayâlât ile meşgûl.

Savtındaki eş'âr-ı pür-âhenk ile mâlî,
Şi'rimdeki elhân-ı muhabbetle nagam-sâz,
Âh istiyorum, göklere âmâde-i pervâz —
Bir lâne-i âvârede bir ömr-i hayâlî...

Bir ömr-i hayâlî... Hani gülbünler içinde
Bir kuşcağızın ömr-i bahârîsi kadar hoş;
Bir ömr-i hayâlî... Hani göllerde, yeşil, boş
Göllerde, o sâfiyyet-i vecd-âver içinde
Bir dalgacığın ömrü kadar zâil ü hâlî
Bir ömr-i hayâlî!

Kaynak: Vikikaynak, revizyon 152995 · CC BY-SA 4.0 · pdfkitaphane.com/siir/omr-i-muhayyel/

Para ve Hayat

Tevfik Fikret

"Bu çok güzel, bakınız; çok güzel bu, çok zengin..."
Ve, bir bebek gibi, sırtında süslü bir pelerin
Ağır ağır dönüyor karşınızda; siz bakıyor,
Beğendinizse güzel, yoksa hiç sıkılmayarak
"Hayır, fenâ!" diye redd eyliyorsunuz... Bir hak;
Bu hak sizin kesenizden parıl parıl akıyor!

Parıl, parıl... Bize her hakkı bahşeden bu denî,
Bu müfteris, bu mülevves parıltı!.. İşte ganî,
Fakîr, ona, herkes, onun şeâmetle
Tasadduk ettiği ikbâle muftakır, müştâk.
Zavallı kız, seni karşımda döndüren de o, bak;
O, hep o, hep o mülevves, o müfteris kitle!

Kaynak: Vikikaynak, revizyon 168842 · CC BY-SA 4.0 · pdfkitaphane.com/siir/para-ve-hayat/

Perî-i Şi'rime

Tevfik Fikret

Ba'zan sesinde öyle derin bir inilti var,
Bir hadşe var ki rûhumu karşında titretir;
Hind'in zehirli goncalarından nümûnedir
Ba'zan yanaklarındaki muhrik parıltılar.

Birlikte öyle tatlı zamanlar geçer ki rûh
İster seninle bir ebedî zevk-i imtizâc;
Ba'zan fakat, — nedir bu felâketli ihtiyâc,
Bilmem! — eder hayâlime hep zulmetin sünûh.

Günler geçer ki paslı bulutlarla kasvetin
Bir âhenîn siper gibi örter semâmızı;
Ben ağlarım bu sıkletin altında, bir sızı
Tâ kalbimin içinde çukurlar açar, derin...

En ber-güzîde şi'ri fakat böyle bir zaman
İlhâm edersin; işte mükâfâtı mihnetin.
Mısr'ın o şehriyârına benzer ki tıynetin,
Öldürmedikçe, vaslını etmezdi râygân.

Kaynak: Vikikaynak, revizyon 145486 · CC BY-SA 4.0 · pdfkitaphane.com/siir/peri-i-sirime/

Promete

Tevfik Fikret

Kalbinde her dakîka şu ulvî tahassürün
Minkâr-ı âteşînini duy, dâimâ düşün:
Onlar niçin semâda, niçin ben çukurdayım?
Gülsün neden cihan bana, ben yalnız ağlayım?..
Yükselmek âsmâna ve gülmek ne tatlı şey!

Bir gün şu hastalıklı vatan canlanırsa... Ey
Müştâk-ı feyz ü nûr olan âtî milletin
Meçhûl elektrikçisi, aktâr-ı fikretin
Yüklen, getir —ne varsa— biraz meskenet-fiken,
Bir parça rûhu, benliği, idrâki besleyen
Esmâr-ı bünye-hîzini; boş durmasın elin.
Gör dâimâ önünde esâtîr-i evvelin
Gökten dehâ-yı nârı çalan kahramânını...

Varsın bulunmasın bilecek nâm u şânını.

Kaynak: Vikikaynak, revizyon 142011 · CC BY-SA 4.0 · pdfkitaphane.com/siir/promete/

Ramazan Sadakası

Tevfik Fikret

Köprüde

Soğuk, soğuk... acı bir nevha-i teşekkîsi
Yolunda kalb-i hayâtın, gelir enîn-i riyâh;
Soğuk, soğuk... denizin lerze-dâr-ı girye sesi
Eder yüreklere târî bir ihtizâz-ı cenâh.
Delik paçavralar altında bir küçük seyyâh...

"Efendiler, ne olur? Ben fakîrim işte..." sükût;
"Efendiler, acıyın..." pür-vakâr ü bî-ârâm
Efendiler geçiyor; yavrucak soluk, mebhût,
Nazarlarında hazîn bir edâ-yı istirhâm,
Çolak eliyle verir her geçen hayâle selâm.

"Efendiler, ramazandır... mübârek akşamdır..."
Zavallı tıfl-ı sefâlet, zavallı ömr-i tebâh!
"Efendiler, acıyın, ben garîbim işte..." Hayır,
Akın akın geçen erbâb-ı i'tizâz ü refâh
Eder bu kirli, bu yırtık sedâdan istikrâh.

Soğuk, soğuk... asabî darbelerle bir yağmur
Ufukta parçalanan bir sehâba hiddetle
Gelip likâ-yı zelîl-i hayâtı kamçılıyor.
Soğuk, soğuk... bu tahammül-gezâ burûdetle
Çocuk harâb olacak; âh, ey saâdetle

O süslü haclelerin sîne-i muattarına
Koşanlar! İşte bir insan ki inliyor nefesi;
Bakın şu sıska, şu çıplak, şu iğri kollarına;
Bu artık işleyemez... Hisse-i mesâîsi
Sizindir işte; verin, susturun bu hasta sesi!

Kaynak: Vikikaynak, revizyon 145485 · CC BY-SA 4.0 · pdfkitaphane.com/siir/ramazan-sadakasi/

Sabah Olursa

Tevfik Fikret

Bu memlekette de bir gün sabah olursa, Halûk,
Eğer bu memleketin sislenen şu nâsiye-i
Mukadderâtı, kavî bir elin kavî, muhyî
Bir ihtizâz-ı temâsıyla silkinip şu donuk,
Şu paslı çehre-i millet biraz gülerse... — O gün
Ben ölmemiş bile olsam, hayâta pek ölgün
Bir irtibâtım olur şüphesiz; — O gün benden
Ümîdi kes, beni kötrüm ve boş muhîtimde
Merâretimle unut; çünkü leng ü pejmürde
Nazarlarım seni mâzîye çekmek ister; sen
Bütün hüviyyet ü uzviyyetinle âtîsin:
Terennüm eyliyor el'ân kulaklarımda sesin!

Evet, sabah olacaktır, sabah olur, geceler
Tulû'-ı haşre kadar sürmez; âkıbet bu semâ,
Bu mâî gök size bir gün acır; melûl olma.
Hayâta neş'e güneştir, melâl içinde beşer
Çürür bizim gibi... Siz, ey fezâ-yı ferdânın
Küçük güneşleri, artık birer birer uyanın!
Ufukların ebedî iştiyâkı var nûra.
Tenevvür... Asrımızın işte rûh-ı âmâli:
Silin bulutları, silkin zılâl-i ehvâli;
Ziyâ içinde koşun bir halâs-ı meşkûra.
Ümîdimiz bu: Ölürsek de biz, yaşar mutlak
Vatan sizinle, şu zindan karanlığından uzak!

Kaynak: Vikikaynak, revizyon 152990 · CC BY-SA 4.0 · pdfkitaphane.com/siir/sabah-olursa/

Sen Olmasan

Tevfik Fikret

Sen olmasan... Seni bir lahza görmesem yâhud,
Bilir misin ne olur?
Semâ, güneş ebediyyen kapansa, belki vücûd
Bu leyl-i serd ile bir çâre-i te'ennüs arar,
Ve bulur;
Fakat o zulmete mümkün müdür alıştırmak
Bütün güneşle, semâlarla beslenen rûhu,
Bu rûh-ı mecrûhu?..

Sen olmasan... Seni bulmak hayâli olsa muhâl,
Yaşar mıyım dersin?
Söner ufûlüne bir lahza kā'il olsa hayâl;
Soğur, donar, kırılır senden ayrılınca nazar;
Ne hazîn
Gelir hayât o zaman hem vücûda, hem rûha!
Yaşar mıyız seni kaybetsek âh ben, kalbim,
Bu kalb-i muztaribim?..

Sen olmasan... Bu samîmî bir i'tirâf işte:
Sen olmasan yaşamam;
Seninle râbıtamız hoş bir i'tilâf işte;
Fakat bu râbıta hâlî mi rûhu ezmekten?..
Akşam
Gurûba karşı düşündüm sükûn içinde bunu:
Fenâ değil sevişip ağlamak, fakat heyhât,
Bükâya değse hayât!..

Kaynak: Vikikaynak, revizyon 152991 · CC BY-SA 4.0 · pdfkitaphane.com/siir/sen-olmasan/

Sis

Tevfik Fikret

Sarmış yine âfâkını bir dûd-ı muannid,
Bir zulmet-i beyzâ ki peyâpey mütezâyid.
Tazyîkının altında silinmiş gibi eşbâh,
Bir tozlu kesâfetten ibâret bütün elvâh;
Bir tozlu ve heybetli kesâfet ki nazarlar
Dikkatle nüfûz eyleyemez gavrine, korkar.
Lâkin sana lâyık bu derin sütre-i muzlim,
Lâyık bu tesettür sana, ey sahn-ı mezâlim!
Ey sahn-ı mezâlim... Evet, ey sahne-i garrâ,
Ey sahne-i zî-şa'şaa-i hâile-pîrâ!
Ey şa'şaanın, kevkebenin mehdi, mezârı;
Şarkın ezelî hâkime-i câzibedârı;
Ey kanlı muhabbetleri bî-lerziş-i nefret
Perverde eden sîne-i meshûf-ı sefâhet;
Ey Marmara'nın mâî der-âgûşu içinde
Ölmüş gibi dalgın uyuyan tûde-i zinde;
Ey köhne Bizans, ey koca fertût-ı musahhir,
Ey bin kocadan arta kalan bîve-i bâkir;
Hüsnünde henüz tâzeliğin sihri hüveydâ,
Hâlâ titrer üstünde enzâr-ı temâşâ.
Hâriçten, uzaktan açılan gözlere süzgün
Çeşmân-ı kebûdunla ne mûnis görünürsün!
Mûnis, fakat en kirli kadınlar gibi mûnis;
Üstünde coşan giryelerin hepsine bî-his.
Te'sîs olunurken daha, bir dest-i hıyânet
Bünyânına katmış gibi zehrâbe-i lânet!

Hep levs-i riyâ dalgalanır zerrelerinde,
Bir zerre-i safvet bulamazsın içerinde;
Hep levs-i riyâ, levs-i hased, levs-i tenfeu';
Yalnız bu... ve yalnız bunun ümmîd-i tereffu'.
Milyonla barındırdığın ecsâd arasından
Kaç nâsiye vardır çıkacak pâk u dirahşân?

Örtün, evet, ey hâile... Örtün, evet, ey şehr;
Örtün ve müebbed uyu, ey fâcire-i dehr!..

* * *

pdfkitaphane.com/tevfik-fikret-siirleri/

Ey debdebeler, tantanalar, şanlar, alaylar;
Kâtil kuleler, kal'alı zindanlı saraylar;
Ey dahme-i mersûs-ı havâtır, ulu ma'bed;
Ey gırre sütunlar ki birer dîv-i mukayyed,
Mâzîleri âtîlere nakletmeye me'mûr;
Ey dişleri düşmüş, sırıtan kâfile-i sûr;
Ey kubbeler, ey şanlı mebânî-i münâcât;
Ey doğruluğun mahmil-i ezkârı minârât;
Ey sakfı çökük medreseler, mahkemecikler;
Ey servilerin zıll-ı siyâhında birer yer
Te'mîn edebilmiş nice bin sâil-i sâbir:
"Geçmişlere rahmet!" diyen elvâh-ı mekaabir;
Ey türbeler, ey her biri pür-velvele bir yâd
İkâz ederek sâmit ü sâkin yatan ecdâd;
Ey ma'reke-i tîn ü gubâr eski sokaklar;
Ey her açılan rahnesi bir vak'a sayıklar
Vîrâneler, ey mekmen-i pür-hâb-ı eşirrâ;
Ey kapkara damlarla birer mâtem-i ber-pâ
Temsîl eden âsûde ve fersûde mesâkin;
Ey her biri bir leyleğe, bir çaylağa mevtın
Gam-dîde ocaklar ki merâretle somurtmuş,
Yıllarca zamandan beri, tütmek ne... unutmuş;
Ey mi'delerin zehr-i tekâzâsı önünde
Her zilleti bel' eyleyen efvâh-ı kadîde;
Ey fazl-ı tabîatle en âmâde ve mün'im
Bir fıtrata makrûn iken aç, âtıl ü âkım;
Her ni'meti, her fazlı, hep esbâb-ı rehâyı
Gökten dilenen züll-i tevekkül ki... mürâyî!
Ey savt-ı kilâb, ey şeref-i nutk ile mümtâz

pdfkitaphane.com/tevfik-fikret-siirleri/

İnsanda şu nankörlüğü tel'în eden âvâz;
Ey girye-i bî-fâide, ey hande-i zehrîn;
Ey nâtıka-i acz ü elem, nazra-i nefrîn;
Ey cevf-i esâtîre düşen hâtıra: nâmûs;
Ey kıble-i ikbâle çıkan yol: reh-i pâ-bûs;
Ey havf-i müsellah ki hasârâtına râci'
Öksüz, dul ağızlardaki her şekve-i tâli';
Ey şahsa masûniyyet ü hürriyyete makrûn
Bir hakk-ı teneffüs veren efsâne-i kânûn;
Ey va'd-i muhâl, ey ebedî kizb-i muhakkak,
Ey mahkemelerden mütemâdî sürülen hak;
Ey savlet-i evhâm ile bî-tâb-ı tahassüs
Vicdânlara temdîd edilen gûş-ı tecessüs;
Ey bîm-i tecessüsle kilitlenmiş ağızlar;
Ey şöhret-i milliye ki mebgûz u muhakkar;
Ey seyf ü kalem, ey iki mahkûm-ı siyâsî;
Ey behre-i fazl ü edeb, ey çehre-i mensî;
Ey bâr-ı hazerle iki kat gezmeye me'lûf
Eşrâf ü tevâbi', koca bir unsur-ı ma'rûf;
Ey re's-i fürû-berde ki akpak, fakat iğrenç;
Ey tâze kadın, ey onu ta'kîbe koşan genç;
Ey mâder-i hicrân-zede, ey hemser-i muğber;
Ey kimsesiz, âvâre çocuklar... Hele sizler,
Hele sizler...

Örtün, evet, ey hâile... Örtün, evet, ey şehr;
Örtün ve müebbed uyu, ey fâcire-i dehr!..

Kaynak: Vikikaynak, revizyon 70885 · CC BY-SA 4.0 · pdfkitaphane.com/siir/sis/

Tecdîd-i İzdivâç

Tevfik Fikret

Evlendiler, seviştiler ammâ muvakkaten;
Sevdâ sukûta başladı beş hafta geçmeden.
Evlendiler, niçin?.. Bunu bir kız nasıl bilir?
Evlenmesiyle mâderi olmuştu müftehir;
Zevcin de verdi neş'e düğün akrabâsına,
Lâkin dokundu kendi hayâl ü hevâsına.
Tahdîd idi, onun nazarında, hayâtını
Bir şahsa hasr ediş emel ü irtibâtını.
Evlendiler, seviştiler ammâ muvakkaten;
Sevdâ sukûta başladı beş hafta geçmeden.

Endîşeden gönülleri hâlî değildi hiç;
Olmuştu bir şitâ bu gönüllerde mündemiç.
Bîgâne bir kadınla bir erkekti hânede;
Dargın bir ihtirâm idi cârî miyânede;
Ba'zan ısındırırsa da nevvâre-i heves
— Benzer mi aşk-ı hâlise bir şevk-ı muktebes? —
Olmazdı müntefî o burûdet bütün bütün;
Gittikçe yâda gelmeğe başladı düğün.
Bir şeb getirdi hâtime bezm-i muhabbete,
Çıktı sabâhı tıfl-ı muhabbet seyâhate...

Birkaç zamanda öyle güzâr etti günleri;
Dönmüştü bir mezâra evin gerçi her yeri,
Bir yolcunun kudûmu idi orda muntazar:
Gün doğmadan meşîme-i şebden neler doğar!..
Kaç hafta geçti bilmiyorum, bir seher yine
Gösterdi zevce oğlunu hiddetli zevcine:
— Bak, yavrumuz!.. O dem kadının doldu gözleri,
Zevcin de hande-rîz-i gurûr oldu gözleri;
Pîşinde ettiler beşiğin, gark-ı ibtihâc,
Bir bûse-i medîd ile tecdîd-i izdivâc.

Kaynak: Vikikaynak, revizyon 152992 · CC BY-SA 4.0 · pdfkitaphane.com/siir/tecdid-i-izdivac/

Tefelsüf

Tevfik Fikret

Evet, nasıl veriyorsam bu nazma şimdi emek,
Şu cümlelerde, şu nesc-i rakîk-i san'atte
Nasıl bu cehdimi kâbilse anlamak, görmek,
Nasîb-i ömrüm olan nekbet ü saâdet de
Gelir vücûda bütün kedd-i ihtiyârımla.

İçimden eğlenirim ba'zı iğbirârımla:
Benim yapan bu hayât-ı melûl ü mes'ûdu,
Benim veren o ruhâm-ı hakîre keyfimce
Şu vaz'-ı dilberi, yâhud bu şekl-i merdûdu;
Benim elimde benim benliğim de bâzîçe...

Kaynak: Vikikaynak, revizyon 70875 · CC BY-SA 4.0 · pdfkitaphane.com/siir/tefelsuf/

Verin Zavallılara!

Tevfik Fikret

Balıkesir musâbîni için

Harâb-ı zelzele bir köy: Şu yanda bir çatının
Çürük direkleri dehşetle fırlamış; öteden
Çamur yığıntısı şeklinde bir zemin katının
Yıkık temelleri manzûr; uzakta bir mesken
Zemîne doğru eğilmiş, hemen sukût edecek;
Önünde bir kadın... Oof, artık istemem görmek!

Bu levha kalbimi tahrîk içinse, kâfîdir;
Tasavvur eyleyemem bir yürek, velev münkir,
Velev haşîn ü mülevves, ki böyle bir hâli
Görüp de sızlamasın!.. Şimdi siz bu timsâli,
Bu levh-i mâtemi her türlü dehşetiyle alın,
Şu muhterem vatanın bir kenâr-ı bâridine;
Bütün o manzara-i cân-şikâfı bir de kalın
Ridâ-yı berf ile örtün ki titresin de yine
— İçinde saklayarak sûziş-i felâketini —
Yabancı gözlere göstermesin sefâletini...
Nasıl tahammül eder sonra karşısında bunun,
Bunun, bu sahne-i pür-ye's-i girye-meşhûnun,
Biraz hamiyyet ü rikkatle sızlayan dil-i pâk?..

Derin, iniltili çarpıntılarla sîne-i hâk
Teessürâtı söyler bu levh-i âlâma;
Sizin de kalbiniz elbet acır, değil mi?.. Verin,
Verin şu dullara, yoksul kalan şu eytâma,
Verin enînine gâyet şu bir yığın beşerin!

Kaynak: Vikikaynak, revizyon 172160 · CC BY-SA 4.0 · pdfkitaphane.com/siir/verin-zavallilara/

Yağmur

Tevfik Fikret

Küçük, muttarid, muhteriz darbeler
Kafeslerde, camlarda pür-ihtizâz
Olur dembedem nevha-ger, nağme-sâz
Kafeslerde, camlarda pür-ihtizâz
Küçük, muttarid, muhteriz darbeler...

Sokaklarda seylâbeler ağlaşır,
Ufuk yaklaşır, yaklaşır, yaklaşır;

Bulutlar karardıkça zerrâta bir
Ağır, muhtazır dalgalanmak gelir;

Bürür bir soğuk gölge etrâfı hep,
Nümâyân olur gündüzün nısf-ı şeb.

Söner şimdi, manzûr olurken demin
Hayûlâsı karşımda bir âlemin.

Açılmaz ne bir yüz, ne bir pencere;
Bakıldıkça vahşet çöker yerlere.

Geçer boş sokaktan, hayâlet gibi,
Şitâbân u pûşîde-ser bir sabî;

O dem leyl-i yâdımda, solgun, tebâh,
Sürür bir kadın bir ridâ-yı siyâh.

Saçaklarda kuşlar — hazîndir bu pek! —
Susarlar, uzaktan ulur bir köpek.

Öter gûş-ı rûhumda boş bir enîn,
Boğuk bir tezâd-ı sükûn u tanîn:

Küçük, pür-heves, gevherîn katreler
Sokaklarda, damlarda pür-ihtizâz
Olur muttasıl nevha-ger, nağme-sâz
Sokaklarda, damlarda pür-ihtizâz
Küçük, pür-heves, gevherîn katreler...

Kaynak: Vikikaynak, revizyon 152994 · CC BY-SA 4.0 · pdfkitaphane.com/siir/yagmur/

Zekâ

Tevfik Fikret

Zekâ tefelsüfe mâildi... Muttasıl düşünür,
Okur, okur ve o hatmettiği resâilden
Birer hulâsa-i hikmet yapardı; sonra gelen
Gelen geçen ne kadar âşinâsı varsa tutup
Mütâlaâtını söyler: Filân nasıl düşünür,
Nasıl yazar, nasıl icmâl ü ictihâd eyler,
Bütün bu şeyleri tekrâr ederdi... Gâh unutup
Gurûr-ı hikmeti, şâirlenirdi; ben ekser
Onun bu hâlini tercîh eder de beklerdim
Ki bir neşîde sünûh eylesin hayâlinden.
O gün o şi'rini elbet gelir okurdu bana:

— Bu şi'ri fikrime kimdir bilir misin mülhim?
"Hakîkat... Âh hakîkat! Onun zılâlinden
"Vücûda gelmişe benzer hayât, rûh, zekâ.
"Ne der güzelliği ta'rîf ederken Eflâtun:
"Güzel hakîkatin enmûzec-i letâfetidir...
"Bu söz, bu işte hakîkatlerin hakîkatidir.
"Hakîkat, âh hakîkat! Onunladır meşhûn
"Bütün şu âlem-i câmid; o bir nefes gibidir
"Ki her vücûd-ı cemâdîye bir hayât verir;
"O bence rûh-ı şuûn-âferîn-i hilkattir.
"Oku, önündeki manzûme bir hakîkattir;
"Hayâle benzetiyorsun, ya anlamazsın ki..
"Bu bir hakîkat-i mü'lim, hakîkat-i mübkî!
"Şi'r demem, ne için yazdığım neşîdelere?
"Ya şi'ri bir tutuyorlar hayâl-i bâtıl ile;
"Benim hakîkate hasrettiğim büyük esere
"Geçende -şi'r!- diyorlardı birtakım cehele..."

Yolunda bir de harâretli nutk edip îrâd
"Şi'r değil!" diye bühtân ederdi ber-mu'tâd
Hayâl ü his ile mâlî güzîde bir gazele...
Evet, bu dâr-ı hakâyıkta her eser mutlak
Şikâr-ı nâhun-ı tenkîd olur; Zekâ'nın da
Günün birinde bütün sânihâtı yoklanacak,
Ve hep o felsefe hulyâları miyânında
Hayâtının kalacaktır yegâne mâ-hasalı
Hayâl ü his ile mâlî güzîde bir gazeli!..

Kaynak: Vikikaynak, revizyon 70871 · CC BY-SA 4.0 · pdfkitaphane.com/siir/zeka/

Zer-rişte

Tevfik Fikret

"Yaz aşkına dâir" dediniz... İşte: Çocukken
Gâyet afacan bir kedi sevdim ki elimden
Bir lahza bırakmazdım; uyurken kucağımda
Rûhumdaki şefkat
Hep üstüne titrer; gece ba'zan yatağımda
Birlikte uyurduk. Bırakıp mektebe gitsem
Dil-tengî-i hasret
Mutlak beni dikkatsiz eder, "Hey, koca sersem!"
Tevbîhi tokatlarla gürülderdi başımda.
Ben, âşık-ı şeydâ,
Her kahre tahammülle severdim... O yaşımda
Sevmekteki te'sîr ü tesellîyi bilirdim,
Herkes gibi; hattâ
Ba'zan da sebebsizce olurdum müteellim...
Zer-rişte, bu ismiydi onun, sanki haberdâr
Mahfî kederimden,
Yaltaklanır, atlar, sürünür, okşatır, okşar,
Tatyîbime elbette o gün çâre bulurdu;
Lâkin üzerimden
Bir kere o hüzn oldu mu zâil, kurulurdu:
"Sâyemde bu neş'en!" demek ister gibi mağrûr;
Mağrûr ü muhakkir
Başlardı vefâsızlığa; ben, âciz ü meshûr,
Her türlü huzûzâtına, her keyfine tâbi';
Ba'zan mütehayyir,
Ba'zan mütehakkim; yine âciz, yine kâni';

En şübheli bir meylini görsem inanırdım,
Bîçâreliğimden;
Hep tırmalanır, tırmalanır, tırmalanırdım!..

"Yaz aşkına dâir" dediniz... İşte misâli:
Sevdiklerimin ben
Hepsinde bu tırnakları, hepsinde bu hâli,
Hepsinde bu hırçın kedi sîmâsını gördüm...
Bir ömr-i cahîmin bütün ezvâkını sürdüm!

Kaynak: Vikikaynak, revizyon 145468 · CC BY-SA 4.0 · pdfkitaphane.com/siir/zer-riste/

Kaynaklar ve Lisans

Eserlerin özgün metinleri kamu malıdır (5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu, md. 27: yazarın ölümünden sonra 70 yıl). Aşağıda her eserin metninin alındığı kaynak adresi ve sürümü yer alır; eserin sitedeki sayfasında açıklaması ve tek PDF'i bulunur.

1. **Ağustos Böceği ile Karınca** — Metin, Vikikaynak (tr.wikisource.org) aktarımından alınmıştır: https://tr.wikisource.org/w/index.php?title=Ağustos_Böceği_ile_Karınca&oldid=145255 (revizyon 145255). Bu aktarım Creative Commons Atıf-AynıLisanslaPaylaş 4.0 (CC BY-SA 4.0) lisansıyla paylaşılır.
2. **Akşam** — Metin, Vikikaynak (tr.wikisource.org) aktarımından alınmıştır: https://tr.wikisource.org/w/index.php?title=Rübâb-ı_Şikeste/Akşam&oldid=70878 (revizyon 70878). Bu aktarım Creative Commons Atıf-AynıLisanslaPaylaş 4.0 (CC BY-SA 4.0) lisansıyla paylaşılır.
3. **Balıkçılar** — Metin, Vikikaynak (tr.wikisource.org) aktarımından alınmıştır: https://tr.wikisource.org/w/index.php?title=Rübâb-ı_Şikeste/Balıkçılar&oldid=70872 (revizyon 70872). Bu aktarım Creative Commons Atıf-AynıLisanslaPaylaş 4.0 (CC BY-SA 4.0) lisansıyla paylaşılır.
4. **Birlikte** — Metin, Vikikaynak (tr.wikisource.org) aktarımından alınmıştır: https://tr.wikisource.org/w/index.php?title=Rübâb-ı_Şikeste/Birlikte&oldid=70881 (revizyon 70881). Bu aktarım Creative Commons Atıf-AynıLisanslaPaylaş 4.0 (CC BY-SA 4.0) lisansıyla paylaşılır.
5. **Bir Hicrân-ı Muvakkatten Sonra** — Metin, Vikikaynak (tr.wikisource.org) aktarımından alınmıştır: https://tr.wikisource.org/w/index.php?title=Bir_Hicrân-ı_Muvakkatten_Sonra&oldid=145484 (revizyon 145484). Bu aktarım Creative Commons Atıf-AynıLisanslaPaylaş 4.0 (CC BY-SA 4.0) lisansıyla paylaşılır.
6. **Bir İçim Su** — Metin, Vikikaynak (tr.wikisource.org) aktarımından alınmıştır: https://tr.wikisource.org/w/index.php?title=Bir_İçim_Su&oldid=159989 (revizyon 159989). Bu aktarım Creative Commons Atıf-AynıLisanslaPaylaş 4.0 (CC BY-SA 4.0) lisansıyla paylaşılır.
7. **Çirkin** — Metin, Vikikaynak (tr.wikisource.org) aktarımından alınmıştır: https://tr.wikisource.org/w/index.php?title=Rübâb-ı_Şikeste/Çirkin&oldid=172563 (revizyon 172563). Bu aktarım Creative Commons Atıf-AynıLisanslaPaylaş 4.0 (CC BY-SA 4.0) lisansıyla paylaşılır.
8. **Derd-i Nihân** — Metin, Vikikaynak (tr.wikisource.org) aktarımından alınmıştır: https://tr.wikisource.org/w/index.php?title=Rübâb-ı_Şikeste/Derd-i_Nihân&oldid=172508 (revizyon 172508). Bu aktarım Creative Commons Atıf-AynıLisanslaPaylaş 4.0 (CC BY-SA 4.0) lisansıyla paylaşılır.
9. **Ey Kız!** — Metin, Vikikaynak (tr.wikisource.org) aktarımından alınmıştır: https://tr.wikisource.org/w/index.php?title=Ey_Kız&oldid=145483 (revizyon 145483). Bu

aktarım Creative Commons Atıf-AynıLisanslaPaylaş 4.0 (CC BY-SA 4.0) lisansıyla paylaşılır.

10. **Halûk'un Bayramı** — Metin, Vikikaynak (tr.wikisource.org) aktarımından alınmıştır: https://tr.wikisource.org/w/index.php?title=Rübâb-ı_Şikeste/Halûk'un_Bayramı&oldid=70883 (revizyon 70883). Bu aktarım Creative Commons Atıf-AynıLisanslaPaylaş 4.0 (CC BY-SA 4.0) lisansıyla paylaşılır.
11. **İktirâb** — Metin, Vikikaynak (tr.wikisource.org) aktarımından alınmıştır: https://tr.wikisource.org/w/index.php?title=Rübâb-ı_Şikeste/İktîrâb&oldid=172565 (revizyon 172565). Bu aktarım Creative Commons Atıf-AynıLisanslaPaylaş 4.0 (CC BY-SA 4.0) lisansıyla paylaşılır.
12. **İzler** — Metin, Vikikaynak (tr.wikisource.org) aktarımından alınmıştır: https://tr.wikisource.org/w/index.php?title=İzler&oldid=145499 (revizyon 145499). Bu aktarım Creative Commons Atıf-AynıLisanslaPaylaş 4.0 (CC BY-SA 4.0) lisansıyla paylaşılır.
13. **Kâri'lerime** — Metin, Vikikaynak (tr.wikisource.org) aktarımından alınmıştır: https://tr.wikisource.org/w/index.php?title=Rübâb-ı_Şikeste/Kâri'lerime&oldid=172029 (revizyon 172029). Bu aktarım Creative Commons Atıf-AynıLisanslaPaylaş 4.0 (CC BY-SA 4.0) lisansıyla paylaşılır.
14. **Kendi Kendime** — Metin, Vikikaynak (tr.wikisource.org) aktarımından alınmıştır: https://tr.wikisource.org/w/index.php?title=Rübâb-ı_Şikeste/Kendi_Kendime&oldid=70876 (revizyon 70876). Bu aktarım Creative Commons Atıf-AynıLisanslaPaylaş 4.0 (CC BY-SA 4.0) lisansıyla paylaşılır.
15. **Kuşlarla** — Metin, Vikikaynak (tr.wikisource.org) aktarımından alınmıştır: https://tr.wikisource.org/w/index.php?title=Kuşlarla&oldid=145256 (revizyon 145256). Bu aktarım Creative Commons Atıf-AynıLisanslaPaylaş 4.0 (CC BY-SA 4.0) lisansıyla paylaşılır.
16. **Leyl-i Vedâ** — Metin, Vikikaynak (tr.wikisource.org) aktarımından alınmıştır: https://tr.wikisource.org/w/index.php?title=Leyl-i_Veda&oldid=145488 (revizyon 145488). Bu aktarım Creative Commons Atıf-AynıLisanslaPaylaş 4.0 (CC BY-SA 4.0) lisansıyla paylaşılır.
17. **Millet Şarkısı** — Metin, Vikikaynak (tr.wikisource.org) aktarımından alınmıştır: https://tr.wikisource.org/w/index.php?title=Rübâb-ı_Şikeste/Millet_Şarkısı&oldid=70886 (revizyon 70886). Bu aktarım Creative Commons Atıf-AynıLisanslaPaylaş 4.0 (CC BY-SA 4.0) lisansıyla paylaşılır.
18. **Nesrin** — Metin, Vikikaynak (tr.wikisource.org) aktarımından alınmıştır: https://tr.wikisource.org/w/index.php?title=Rübâb-ı_Şikeste/Nesrin&oldid=172028 (revizyon 172028). Bu aktarım Creative Commons Atıf-AynıLisanslaPaylaş 4.0 (CC BY-SA 4.0) lisansıyla paylaşılır.
19. **Öksüz** — Metin, Vikikaynak (tr.wikisource.org) aktarımından alınmıştır: https://tr.wikisource.org/w/index.php?title=Öksüz&oldid=142012 (revizyon 142012). Bu

aktarım Creative Commons Atıf-AynıLisanslaPaylaş 4.0 (CC BY-SA 4.0) lisansıyla paylaşılır.

20. **Ömr-i Muhayyel** — Metin, Vikikaynak (tr.wikisource.org) aktarımından alınmıştır: https://tr.wikisource.org/w/index.php?title=Rübâb-ı_Şikeste/Ömr-i_Muhayyel&oldid=152995 (revizyon 152995). Bu aktarım Creative Commons Atıf-AynıLisanslaPaylaş 4.0 (CC BY-SA 4.0) lisansıyla paylaşılır.
21. **Para ve Hayat** — Metin, Vikikaynak (tr.wikisource.org) aktarımından alınmıştır: https://tr.wikisource.org/w/index.php?title=Para_ve_Hayat&oldid=168842 (revizyon 168842). Bu aktarım Creative Commons Atıf-AynıLisanslaPaylaş 4.0 (CC BY-SA 4.0) lisansıyla paylaşılır.
22. **Perî-i Şi'rime** — Metin, Vikikaynak (tr.wikisource.org) aktarımından alınmıştır: https://tr.wikisource.org/w/index.php?title=Peri-i_Şi'rime&oldid=145486 (revizyon 145486). Bu aktarım Creative Commons Atıf-AynıLisanslaPaylaş 4.0 (CC BY-SA 4.0) lisansıyla paylaşılır.
23. **Promete** — Metin, Vikikaynak (tr.wikisource.org) aktarımından alınmıştır: https://tr.wikisource.org/w/index.php?title=Promete&oldid=142011 (revizyon 142011). Bu aktarım Creative Commons Atıf-AynıLisanslaPaylaş 4.0 (CC BY-SA 4.0) lisansıyla paylaşılır.
24. **Ramazan Sadakası** — Metin, Vikikaynak (tr.wikisource.org) aktarımından alınmıştır: https://tr.wikisource.org/w/index.php?title=Ramazan_Sadakası&oldid=145485 (revizyon 145485). Bu aktarım Creative Commons Atıf-AynıLisanslaPaylaş 4.0 (CC BY-SA 4.0) lisansıyla paylaşılır.
25. **Sabah Olursa** — Metin, Vikikaynak (tr.wikisource.org) aktarımından alınmıştır: https://tr.wikisource.org/w/index.php?title=Rübâb-ı_Şikeste/Sabah_Olursa&oldid=152990 (revizyon 152990). Bu aktarım Creative Commons Atıf-AynıLisanslaPaylaş 4.0 (CC BY-SA 4.0) lisansıyla paylaşılır.
26. **Sen Olmasan** — Metin, Vikikaynak (tr.wikisource.org) aktarımından alınmıştır: https://tr.wikisource.org/w/index.php?title=Rübâb-ı_Şikeste/Sen_Olmasan&oldid=152991 (revizyon 152991). Bu aktarım Creative Commons Atıf-AynıLisanslaPaylaş 4.0 (CC BY-SA 4.0) lisansıyla paylaşılır.
27. **Sis** — Metin, Vikikaynak (tr.wikisource.org) aktarımından alınmıştır: https://tr.wikisource.org/w/index.php?title=Rübâb-ı_Şikeste/Sis&oldid=70885 (revizyon 70885). Bu aktarım Creative Commons Atıf-AynıLisanslaPaylaş 4.0 (CC BY-SA 4.0) lisansıyla paylaşılır.
28. **Tecdîd-i İzdivâç** — Metin, Vikikaynak (tr.wikisource.org) aktarımından alınmıştır: https://tr.wikisource.org/w/index.php?title=Rübâb-ı_Şikeste/Tecdîd-i_İzdivâç&oldid=152992 (revizyon 152992). Bu aktarım Creative Commons Atıf-AynıLisanslaPaylaş 4.0 (CC BY-SA 4.0) lisansıyla paylaşılır.
29. **Tefelsüf** — Metin, Vikikaynak (tr.wikisource.org) aktarımından alınmıştır: https://tr.wikisource.org/w/index.php?title=Rübâb-ı_Şikeste/Tefelsüf&oldid=70875

(revizyon 70875). Bu aktarım Creative Commons Atıf-AynıLisanslaPaylaş 4.0 (CC BY-SA 4.0) lisansıyla paylaşılır.

30. **Verin Zavallılara!** — Metin, Vikikaynak (tr.wikisource.org) aktarımından alınmıştır: https://tr.wikisource.org/w/index.php?title=Rübâb-ı_Şikeste/Verin_Zavallılara!&oldid=172160 (revizyon 172160). Bu aktarım Creative Commons Atıf-AynıLisanslaPaylaş 4.0 (CC BY-SA 4.0) lisansıyla paylaşılır.
31. **Yağmur** — Metin, Vikikaynak (tr.wikisource.org) aktarımından alınmıştır: https://tr.wikisource.org/w/index.php?title=Rübâb-ı_Şikeste/Yağmur&oldid=152994 (revizyon 152994). Bu aktarım Creative Commons Atıf-AynıLisanslaPaylaş 4.0 (CC BY-SA 4.0) lisansıyla paylaşılır.
32. **Zekâ** — Metin, Vikikaynak (tr.wikisource.org) aktarımından alınmıştır: https://tr.wikisource.org/w/index.php?title=Rübâb-ı_Şikeste/Zekâ&oldid=70871 (revizyon 70871). Bu aktarım Creative Commons Atıf-AynıLisanslaPaylaş 4.0 (CC BY-SA 4.0) lisansıyla paylaşılır.
33. **Zer-rişte** — Metin, Vikikaynak (tr.wikisource.org) aktarımından alınmıştır: https://tr.wikisource.org/w/index.php?title=Zer-rişte&oldid=145468 (revizyon 145468). Bu aktarım Creative Commons Atıf-AynıLisanslaPaylaş 4.0 (CC BY-SA 4.0) lisansıyla paylaşılır.

Vikikaynak kaynaklı metinler CC BY-SA 4.0 lisansıyla paylaşılır: https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/deed.tr. Bu derlemeyi paylaşırken kaynağı (Vikikaynak ve pdfkitaphane.com) belirtin ve aynı lisansı koruyun.

Derlemenin güncel hali: https://pdfkitaphane.com/tevfik-fikret-siirleri/